

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra blízkovýchodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložila studentka: Petra Krajčovičová

Název práce: Vývoj islamologie v západních zemích od 2. poloviny 19. století do 1. poloviny 20. století.

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Petr Charvát

1. **CÍL PRÁCE:** Petra Krajčovičová si za cíl své práce zvolila podání ucelené informace o vývoji islamologie zhruba v letech 1850-1950, představení vzniku a vývoje jednotlivých evropských orientalistických center a vybraných autorů včetně Edwarda Saída a odezvy jeho díla. Tento cíl byl splněn.

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autorka představuje své téma v perspektivě historického vývoje od 12. století. V moderní době postupuje geograficky, a jak si předsevzala, představuje jednotlivé země a protagonisty islamologie s nimi spojené včetně Edwarda Saída.

3. **FORMÁLNÍ ÚPRAVA** (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Autorka usiluje o exaktnost, což se jí většinou daří, její sloh však místy poněkud pokulhává. Tak na str. 5: „Osmanské velvyslanectví navštívilo Francii“, správně „osmanské poselstvo“, jde patrně o doslovný překlad z angličtiny; str. 6 „arabský tiskařský lis“, správně „arabské tiskařské litery“, lis pracuje stejně s jakýmikoli písemnými znaky; str. 8 francouzská „Akademie nápisů“ – jde o proslulou Francouzskou akademii, nejvyšší francouzské badatelské pracoviště, v originále *Académie des Inscriptions et de Belles-Lettres*. Na str. 24 „přednášky na arabskou syntax“, správně „přednášky o arabské syntaxi“. Na str. 20-32 mohl být v kapitole o britské orientalistice připomenut Edward Fitzgerald (1809-1883), jehož překlady básní Omara Chajjáma v tamní společnosti silně zarezonovaly. Str. 38: oxfordská „Magdalen College“ není univerzita, ale jedna z tamních univerzitních kolejí. Tu a tam zarazí čtenáře zjevné překlepy: tak na str. 9 „Le braceau de l'islam“, správně „Le berceau de l'islam“ (jak uvádí autorka v seznamu orientalistů na str. 81). Dost silně udiví na str. 35 „učenec Ibn Hamze z Cordoby“, což není patrně nikdo jiný než proslulý Ibn Hazm („Náhrdelník holubice“), jehož jméno autorka správně uvádí na str. 65. Jméno nizozemského orientalisty Christiaana Snoucka Hurgronje, pravda ne právě snadno vyslovitelné, (str. 48 a dále) prodělává v autorčině textu metamorfózy neobyčejně pestré. „Perský polymath Al-Birun“ (zde str. 52) je patrně učenec a polyhistor, jehož jméno se obvykle přepisuje al-Birúní. Na str. 48-53 mne v přehledu německé islamologie poněkud udivilo chybění zmínky o Heinrichu Barthovi (1821-1865), prvnímu Evropanovi, který vstoupil do západoafrického Timbaktu. Na str. 58 (Rakousko-Uhersko) chybí zmínka o Antonu Prokeschovi von Osten (1795-1876). Českou orientalistikou se soustavně zabývá kolektiv badatelek kolem Adély Jůnové Mackové (alespoň Jůnová Macková, Adéla; Navrátilová, H.; Storchová, L.; Havlůjová, H.; Jůn, L. *Českoslovenští vědci v Orientu II*. Praha, 2013. 520 s. ISBN 978-80-87271-81-0; Jůnová Macková, Adéla; Navrátilová, H.; Storchová, L.; Havlůjová, H.; Jůn, L. *Českoslovenští vědci v Orientu I*. Praha, 2012. 424 s., ISBN 978-80-87271-62-9). Aloisem Musilem se v poslední době zabývá především Martina Veselá (např. Veselá, Martina: *Alois Musil and Anthropological Researches of Rwanda Bedouins*. In: Egypt and

Austria : IV. Crossroads = Ägypten und Österreich: IV. Begegnungen / Praha : Set Out, 2008 s. 225-238.).

Citace literatury mají nicméně standardní podobu, grafická úprava je přehledná, kapitoly členěny logicky správně. Jedinou přílohu práce tvoří seznam hlavních evropských orientalistů.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Autorka zpracovala své téma s mimořádným nasazením a svědomitě. Nicméně k dokonalosti má tato práce přece jen daleko, jakkoli je téma mimořádně široké a náročné.

K jednotlivinám práce: evropský zájem o islám začíná ještě dříve, než autorka konstatuje (str. 2). Viz Bernhard Bischoff: *Anecdota novissima – Texte der vierten bis sechzehnten Jahrhunderts*, Stuttgart: Anton Hierseman Verlag 1984, ISBN 3-7772-8412-2 (str. 183-191: XXV. Bearbeitung eines arabischen Lehrbuches der Astrologie [vor 1034]; 219-222:XXXV. Hebräisch-lateinisches Glossar, 10. Jahrhundert – východ J Německa, pro účely poutí?; 256-258: XXXIX. Ein karolingisches Denkmal des Gotischen, 2. Hälfte des 9. Jahrhunderts; 257 – v rkp též řecké číslovky, hebrejská abeceda, „chaldejská“, „egyptská“, „saracénská“ = Aethicus, i biblická OJ s gótskou výslovností; rkp ilustrován na Taf. III i s gótskou abecedou).

K Mandevillovi (zde str. 3) třeba poznamenat, že se stále debatuje o tom, zda jde o cestopis reálný či fiktivní: např. Pavel Soukup: „*Machometáni*“ v *polemikách Husovy doby*, in Robert Novotný, Petr Šámal a kol., *Zrození mýtu – Dva životy husitské epochy*, K poctě Petra Čorneje, Praha a Litomyšl: Paseka 2011, ISBN 978-80-7432-099-6, 216-229 (217 pozn. 11 – cituje Exhortaci k Arabům a Židům dominikánského převora Zdeslava, s lit.; str. 218 – uměřenější postoj k islámu zaujímá překladatel Mandevillova cestopisu, asi Vavřinec z Březové; ten má i stručný Muhammadův životopis; ve své Světové kronice vystupuje však mistr Vavřinec jako neúprosný křesťanský kritik islámu).

Carsten Niebuhr (zde str. 3) nepoživoval skici Babylonu, místo však navštívil a formuloval teorii „Velkého Babylonu“, zahrnujícího Babylon i Borsippu (Petr Charvát: *Archeologie na Blízkém východě: První dvě století*, Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta 2015, ISBN 978-80-7290-830-1, str. 10-11).

Ke str. 6: islám považovali za křesťanskou herezi již jeho první křesťanští oponenti, třeba sv. Jan z Damašku.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*)

Nemám otázek ani připomínek.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Navrhuji klasifikaci **1-2 (výborně až velmi dobře)**, dle výsledku obhajoby.

Datum: V Plzni dne 9. 5. 2017.

Podpis:

